

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Konrád György 1933–2019

TAKÁTS JÓZSEF: Konrád György (1933–2019) 1041

Ötven éve jelent meg A látogató

NÉMETH GÁBOR, ZOLTÁN GÁBOR, KISS TIBOR NOÉ, HAVASRÉTI JÓZSEF,
FEHÉR RENÁTÓ írásai 1044–1058

*

BERTÓK LÁSZLÓ versei 1061

GRECSÓ KRISZTIÁN verse 1063

SCHEIN GÁBOR verse 1070

CSEHY ZOLTÁN versei 1074

ZÁVADA PÉTER versei 1077

PARTI NAGY LAJOS: Brunicói eper (*novella*) 1079

GÁSPÁR-SINGER ANNA: Valami kék (*novella*) 1082

BEN LERNER: Elhagyni az Atocha-állomást (*regényrészlet*) 1091

ALEX CAPUS: Léon és Louise (*regényrészlet*) 1105

URI ASAF versei 1111

GELLÉN-MIKLÓS GÁBOR versei 1112

SZÖLLŐSI MÁTYÁS versei 1114

SZOLCSÁNYI ÁKOS versei 1116

*

KISS DÓRA: „A házigyári elemek nagyon tetszettek” (*Schaár Erzsébet és követői*)
1118

SÁNDOR IVÁN: „Hányféle szégyen és képzelt dicsőség...” (2.) (*A Nappali
holdról évtizedek múltán*) 1128

MESTERHÁZI MÁRTON: „Lóközvetítő”: Tandori Dezső (*esszé*) 1134

BÁRDOS MIKLÓS: Exponenciális találkozók a Hadikban (*Emlékezés Térey
Jánosra*) 1139

*

FENYŐ DÁNIEL: Polaroidok esküvője (*Simon Márton: Rókák esküvője*) 1148

LUCHMANN ZSUZSANNA: Lét-ketrecek és ketrec-létek egy megváltatlan
világban (*Tóth Krisztina: Fehér farkas*) 1152

2019

OKTÓBER

JELENKOR

LXII. ÉVFOLYAM

10. szám

Főszerkesztő
ÁGOSTON ZOLTÁN

*

Szerkesztő
GÖRFÖL BALÁZS, MOHÁCSI BALÁZS, PÁLFY ESZTER

Tördelőszerkesztő
KISS TIBOR NOÉ

Szerkesztőségi titkár
KOZMA GYÖNGYI

A szerkesztőség munkatársai

BERTÓK LÁSZLÓ
főmunkatárs

CSUHA ISTVÁN, HAVASRÉTI JÓZSEF, KERESZTESI JÓZSEF,
NAGY BOGLÁRKA, PARTI NAGY LAJOS, PINCZEHELYI SÁNDOR,
SZOLLÁTH DÁVID, TAKÁTS JÓZSEF, THOMKA BEÁTA, TOLNAI OTTÓ,
VÁRKONYI GYÖRGY

*

Szerkesztőség: 7621 Pécs, Széchenyi tér 7–8.
Telefon (üzenetregző is) és telefax: 72/310-673, 215-305, 510-752, 510-753.
A szerkesztőség e-mail címe: jelenkor58@gmail.com

Arra kérjük a folyóiratunkban még nem publikált szerzőket, hogy közlésre szánt műveiket kinyomtatva, postai úton juttassák el a szerkesztőség címére.
Az elfogadott kéziratok szerzőit a küldeményhez mellékelt válaszbörítékban vagy a megadott e-mail címen értesítjük. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Kiadja a Jelenkor Alapítvány
(Pécs, Széchenyi tér 7–8. Telefon: 72/310-673),
a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, a Nemzeti Kulturális Alap és
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásával.
Felelős kiadó: a Jelenkor Alapítvány kuratóriumának elnöke.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest
Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, www.posta.hu
WEBSHOP-ban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,
telefonon 06-1-767-8262 számon, levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu WEBSHOP-ban
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>), 1900 Budapest, 06-1-767-8262, hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díjak: előfizetési díj félévre 5940,- Ft, egy évre belföldre: 10 890,- Ft;
a Magyar Posta Zrt.-nél külföldre: az aktuális díjszabás szerint.

Lapunk előfizethető közvetlenül a szerkesztőségen keresztül is.

Számlaszámunk: Dél Takarékszövetkezet 50800111-11164573

Megjelenik havonként.

A szedés és a tördelés a Jelenkor szerkesztőségében készült.

Nyomtatta a Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécsen.

Index: 25-906, ISSN 0447-6425

KRÓNIKA

ELHUNYT KONRÁD GYÖRGY. Az író tizenhét szeptember 13-án, nyolcvanhat éves korában érte a halál. Konrád Györgyről *Ágoston Zoltán* emlékezett meg honlapunkon (www.jelenkor.net).

*

ELHUNYT RAJK LÁSZLÓ. Az építész, díszlettervező és politikus szeptember 11-én, hetvenéves korában halt meg.

*

NEMZETKÖZI KÖLTÉSZETI DÍJ. 14. alkalommal rendezték meg Újvidéken a Nemzetközi Költészeti Fesztivált augusztus 26. és 29. között, amelynek középpontjában idén a kortárs magyar irodalom állt. Az Újvidéki Nemzetközi Költészeti Díjat *Szkárosi Endre* nyerte el.

BALTI KÖLTÉSZETI FESZTIVÁLT rendezett szeptember 18-án és 19-én a Szépírók Társasága Budapesten. A Bojtár Endre emlékének ajánlott rendezvényre Észtországból, Lettországból és Litvániából is érkeztek költők, a programban workshopok és felolvasások szerepeltek. Az eseményről *Vajna Ádám* számolt be honlapunkon.

*

LÚDAS MATYI. A Színházi Kritikusok Céhe a pécsi Bóbita Bábszínház előadásának ítélte oda a Színkritikusok Díját a legjobb gyerek- és ifjúsági előadás kategóriájában. A darabot Fazekas Mihály eredetije alapján *Szálinger Balázs* írta, az előadást *Markó Róbert* rendezte. Szereplők: *Arató Máté, Balog Zita, Czéh Dániel, Illés Ilona, Matta Lóránt*.

Szerzőink

Takáts József (1962) – eszmetörténész, kritikus, Pécssett él.

Németh Gábor (1956) – író, szerkesztő, Budapesten él.

Zoltán Gábor (1960) – író, rendező, Budapesten él.

Kiss Tibor Noé (1976) – író, a *Jelenkor* tördelőszerkesztője, Pécssett él.

Havasréti József (1964) – író, kritikus, Pécssett él.

Fehér Renátó (1989) – költő, kritikus, Budapesten él.

Bertók László (1935) – költő, Pécssett él.

GreCsó Krisztián (1976) – költő, író, Budapesten él.

Schein Gábor (1969) – költő, író, esszéista, irodalomtörténész, Budapesten él.

Csehy Zoltán (1973) – költő, műfordító, irodalomtörténész, Dunaszerdahelyen él.

Závada Péter (1982) – költő, drámaíró, zenész, Budapesten él.

Parti Nagy Lajos (1953) – költő, író, Budapesten él.

Gáspár-Singer Anna (1976) – író, kritikus, sajtóreferens, Budapesten él.

Ben Lerner (1979) – amerikai költő, író, esszéista.

Mohácsi Balázs (1990) – költő, kritikus, a *Jelenkor* és a *Versum* szerkesztője, Pécssett él.

Alex Capus (1961) – svájci író.

Tatár Sándor (1962) – költő, műfordító, az MTA Könyvtárának munkatársa, Törökbálinton él.

Uri Asaf (1942) – költő, író, Budapesten él.

Gellén-Miklós Gábor (1973) – költő, Székesfehérváron él.

Szöllősi Mátyás (1984) – költő, Budapesten él.

Szolcsányi Ákos (1984) – költő, Budapesten él.

Kiss Dóra (1989) – művészettörténész, a marokkói Essaouirában él.

Sándor Iván (1930) – író, esszéista, Budapesten él.

Mesterházi Márton (1941) – rádió-dramaturg, irodalomtörténész, műfordító, Budapesten él.

Bárdos Miklós (1971) – író, műfordító, Luxembourgban él.

Fenyő Dániel (1996) – a PTE BTK magyar–történelem szakos hallgatója, Pécssett él.

Luchmann Zsuzsanna (1956) – tanár, Kiskunfélegyházán él.

Urbán Bálint (1984) – luzitanista irodalmár, fordító, a *Versum* szerkesztője, Budapesten él.

Somos Róbert (1958) – filozófiatörténész, egyetemi tanár, Pécssett él.

URBÁN BÁLINT: A Bolaño-láda titkai (*Roberto Bolaño: Szülőföld*) 1158
SOMOS RÓBERT: „Sziget vagyunk” (*Észlelés és fantázia. Válogatás Palágyi
Menyhért írásaiból. Szerkesztette Bogdanov Edit – Székely László*) 1163

KÉPEK

Fotók MELOCCO MIKLÓS, VARGA IMRE, SCHAÁR ERZSÉBET
munkáiról 1119, 1121, 1123, 1125, 1127
TÓTH LÁSZLÓ fotói 1041–1043, 1060

*Folyóiratunk az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap
és Pécs Város Önkormányzata támogatásával jelenik meg.
Köszönjük a Molnár Nyomda Kft. támogatását.*

A Jelenkor a LAPKER újságospavilonjain kívül a
következő könyvesboltokban is megvásárolható:

PÉCSETT: PTE Bölcsészkar, Ifjúság útja 6. –
Művészetek és Irodalom Háza, Széchenyi tér
7–8. – Líra Könyvesbolt, Széchenyi tér 7. –
Filter Kultúrkávéház, Színház tér 2.

BUDAPESTEN: Írók Boltja, 1061 Bp., Andrásy
út 45. – Ludwig Múzeum, 1095 Bp., Komor Mar-
cell u. 1. – Magvető Café, 1074 Bp., Dohány u.13.

A LIBRI alábbi budapesti és vidéki
könyvesboltjaiban:
Allee Könyvesbolt
Árkád Könyvesbolt, 1. emelet
Campona Könyvesbolt
Csepel Plaza Könyvesbolt
Duna Plaza Könyvesbolt, 1. emelet
Könyvpalota

Mammut Könyvesbolt
Oktogon Könyvesbolt
Stop.Shop. Könyvesbolt
Pólus Center Könyvesbolt
Sugár Könyvesbolt

Budaörs Könyvesbolt
Debrecen Könyvesbolt
Győr Könyvesbolt
Győr Plaza Könyvesbolt
Kaposvár Plaza Könyvesbolt
Miskolc Könyvesbolt
Nyír Plaza Könyvesbolt
Pécs Könyvesbolt
Szeged Plaza Könyvesbolt
Szolnok Plaza Könyvesbolt
Zala Plaza Könyvesbolt

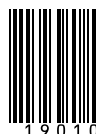
www.jelenkor.net

990,- Ft

JELENKOR

9 770447 1642002

1 9 0 1 0

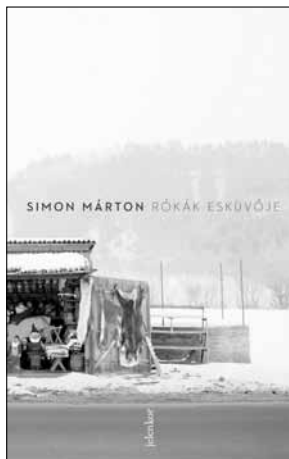
POLAROIDOK ESKÜVŐJE

Simon Márton: *Rókák esküvője*

Simon Márton *Rókák esküvője* című harmadik verseskötetének tétje számomra elsősorban az volt, hogy a nagy népszerűségnek örvendő *Polaroidok* után képes-e az életművet ki-mozdítani a mostanra megkövesedni látszó toposzok és előítéletek keretei közül. A szerzőnek van erre hajlandósága, hiszen már a *Polaroidok* is egyfajta kísérleti projektként jött létre a konvencionálisabb *Dalok a magasföldszintről* után. A *Rókák esküvője* kapcsán megjelent interjúk többsége is kísérletező, újító szándékkal fellépő szerző alakját rajzolta fel, és bár elsőre úgy tűnik, Simon Mártonnak mostani kötetével valóban sikerült újraszervezni költészetét, többszöri újraolvasás után e kijelentés igazságtartalma kétségessé válik.

Simon első kötete, a *Dalok a magasföldszintről* megalapozottan kedvező visszhangot kapott, a *Polaroidok*at viszont a kritika egy része – amellet, hogy értékelte fragmentaritását és radikális élőbeszéd-szerűségét – kissé bizalmatlanul fogadta. A töredékek egymásutánja az ismétlődés, a monotonitás érzetét kelthette az olvasóban. Legyenek bármennyire is kidolgozottak és találók a *Polaroidok* képei, könnyen közhelyekké válhattak, ahogyan a versek érzékenysége is átszaphatott valamiféle kínos szentimentalizmusba. A kötet jelentőségét mégis mutatja, hogy egy generációnak (legalábbis az én generációmnak biztosan) első vagy majdnem első kortárs irodalmi élménye volt. A közönségsiker, melyet csak tovább erősített a szövegekre és a szerző alakjára telepedő marketing, nem feltétlenül tett jót a *Polaroidok*knak, olvasottságában egyszerűen elhasználódott. A kötet nagy hangsúlyt fektetett a könnyelv imitációjára, amely minimális szövegek közötti kohéziós erővel párosult, így a töredékeket gond nélkül ki lehetett emelni irodalmi kontextusukból. Azóta ráadásul pszeudo-polaroidok keletkeztek, számos epigon jelent meg a Tumblr és Twitter oldalakon, a kötet fragmentumai pedig még most is elő-előkerülnek a Facebook hírfolyamában vagy minden év április tizenegyedikén villanypóznákra, buszmegállókra ragasztgatva, sőt fesztiválózók karjaira, bokáira tetoválva. Sokadszori találkozásra azonban, ahogy e szövegek kiléptek a verseskötet keretein túlra, melyen belül értelmezve őket még figyelemre méltók is lehettek, mostanra inkább banális frázisokként hatnak.

Mindenesetre nagy kihívás egy *Polaroidok* szintű kötet után tovább építeni bármilyen életművet. Ha azt képzel-nénk, hogy van valamiféle evolúciója az irodalomnak, akkor a széttöredezett, egymáshoz lazán kapcsolódó sorokból és szavakból álló *Polaroidok*at egyszerre tekinthetnénk a költészet kiüresedésének szimptomájaként, egyúttal pedig az új-bóli feltöltődés nullpontjaként – ahonnan tovább ugyanazt már nem lehet csinálni. Simonnak öt éve volt, hogy újraszervezze poétikáját. Az új kötet megjelenésének kívárása jó

Jelenkor Kiadó
Budapest, 2018
101 oldal, 1699 Ft

döntésnek bizonyult, hiszen a *Rókák esküvője* igyekszik kezdeni valamit a *Polaroidokat* övező kultusszal és kritikával egyaránt; az ugyanakkor már más kérdés, hogy mennyiben tekinthető sikeresnek vagy elégségesnek egyáltalán ez a törekvés.

Ki kell emelni a kötetkompozíció átgondoltságát. A ciklusok címei más ciklusokban található versek szöveghelei. Az ilyen jellegű címadás, az önidézetek és vissza-visszatérő képek (mint amilyen a róka alakja is) a versek laza hálózata alakítják ki. Kifejezetten izgalmas, hogy a kötet lineáris olvasása során alig észrevehetően bomlanak ki ciklusok tárgyává egyes jelenségek, melyek egyébként a *Rókák esküvője* legtöbb versében is érzékelhetők. Ezzel párhuzamosan a kötet vége felé haladva a szövegek egyre töredékesebbé válnak, néhány soros epizodikus, anekdotikus elemekből építkeznek; a fragmentált fel-szint ellenpontozva azonban hangsúlyosabbá válik a beszélő alanyisága.

Az első – a kötet legötletesebb darabjait tartalmazó – ciklus versei (egy kivételével) még hosszú, versszakokra nem tagolt, általában csattanóra épülő darabok, melyek egy-egy szituációt jelenítenek meg. A szentimentálisabb, feledhetőbb versek mellett találunk görög mitológiából (*Alászáll*), japán történelmi referenciákból (*Ámor elindul*), valamint az emberi és nem-emberi életformákat ütköztető poszthumanizmus gondolköréből (*Idill*; *Remény*) építkező szövegeket. A versek szenvtelen, filmszerűen kidolgozott leírásait a magánélet felvillanásai, az Én és a Másik felidézésének beékelődései törik meg: „Kiabáló emberek átizzadt ingben, jajveszékélés, / ijesztően szabályos foltokban hámoló, világos ég. / Az automata ajtó csapódott rá, ránézésre négyéves / se volt, úgy lógott a keze, mint egy halott madár feje. / [...] Annyit írtál egyébként, / hogy *soha többet...*” (*Kúton*). A tárgyilagosság és személyesség egymásba íródásának legmeglepőbb és legsikerültebb darabja a kissé hatásvadász *Remény* párverseként működő *Idill*, amely a természetfilmek alatti narrációs technikával egymásba mossa egy állatfaj és egy szerelmespár életmódjának megfigyeléseit, így ellenpontozva a szerző szövegeire jellemző érzékenységet: „A nőstények bőre a fahéjhoz / hasonló illatanyagot választ ki, ami több, / hagyományosan afrodisziákumnak tekintett / készítmény alapanyagául szolgál”.

A többi ciklus tematikailag és formailag is közel áll egymáshoz. A második ciklus szövegei az anya halála köré szerveződnek, a harmadik és negyedik ciklus fókuszában pedig a beszélő szerelmi kapcsolatai állnak. E szituációkból indult ki a *Dalok a magasföldszintről* című kötet is, melyben e két tematikai egység ötletesen játszik rá egymásra. A *Rókák esküvőjében* azonban Simon különválasztja az anya és a szerelmi partner alakját. Ahol a második ciklusban egyáltalán megjelenik a barátnő, jól elkülönülnek az egymásba ágyazott beszédhelyzetek: „– Figyelj, ez is mindjárt kész. Szerinted mit kéne / mondjak még az anyámnak? / – Nem tudom. Kérsz teát?” / / Régi vagy. Egészen közel hajolok, hallgatni üres szád-ban a tenger zúgását”.

Töredezettségükből fakadóan a versek rendkívül sok regiszterben szólalnak meg, melyek többségében szorosan kapcsolódnak más médiumhoz. A kötet az intertextusok és parafrázisok mellett tartalmaz festményleírást (*Tej*), online vásárlói véleményt (*Néz*), imát és chatet (*Dísz*) imitáló beszédmódtöredékeket, melyek párhuzamos jelenléte izgalmas egyveleget alkot. A *Láz* című szövegben a személyes felütés után találunk hírolvasást („Büszkén jelentjük, / hogy Dicsőséges Népköztársaságunk / a világ valamennyi országát maga mögé utasítva / tegnap elsőként juttatott embert / a Nap felszínére!”), filmszerű beszédmodot egy félresikerült bűvészmutatványról, és synthwave (!) stílusú szöveghelet: „A horizont rózsaszín, a lábunk alatt aranyló izzás. / A fejünk fölött hullócsillagok. / A háttérben lassú szintetizátorzene szól. / Sétálgatunk”. Az internet, a tévé és az okostelefon kiválóan beleillenek a *Rókák esküvője* nagyvárosi miliójébe, amely kiegészül a kultúr- és reklámpar termékeivel: „olcsó *reluxa*, olcsó *grillsütő*, szórólapok, / XXL GSM, LOVE csupa rózsaszínnel / két szilikonneml közé írva” (*Szárnys*). A környezettől való elidegenedést, az életforma kiüresedését jelző elemek úgy képesek humorforrásként mű-

ködni, hogy a gegek nem ássák alá a beszédszituáció komolyságát. Példa erre a már említett *Láz* gépelési hiba-imitációja („Úgy érzem magam, mint egy oda / nem illő szó egy / értelmetlen mondat / végén, amit az autocorrect / szúrt seb kezelése”), vagy a *Dísz* chat-szöveghelye, ahol a másikkal való örökös beszélgetés technikai feltételeiről értekező Én válasz nélkül marad: „Az ilyen szerelem az áramforrás / megszűnéséig örökkévaló. / *Látta* 03:46”.

A kötet poétikája kiválóan megmutatkozik az utolsó, kötetcímadó versben. Simon a japán kultúrkörbe mélyen beágyazott rókák esküvőjét párhuzamos, szituatív hasonlatokkal írja le, végül az egymásra halmozott képek mögül a vers feltételezett tárgya tűnik el. Amíg az első versszak végén még maga a kifejezés is megjelenik („Amikor állsz a buszon vagy villamoson, / [...] / és többé nem szabadulsz innen, az a rókák esküvője”), addig a szöveg vége felé már csak a szó helye marad: „a fülke enyhe hűgyszaga, a neon apátiája, / a pupillád csöndje, a szád földíze, igen, ennyi”. A kötet verseinek többségét jellemző központ- vagy tárgynélküliség önmagában véve igen impozáns, ebben igencsak hasonlít többek között Parti Nagy Lajos *Rókatárgy alkonyatkor* című versének poétikájához. Itt jegyezném meg, hogy bár Simon szerint öntudatlanul, költészetében mégis erőteljesen jelen van Parti Nagy verseinek hatása. Különösen szembetűnő ez a *Hiánytalanul* esetében, amely ritmusával, vershelyzetével és képeivel egyaránt megidézi Parti Nagy *Hazamentél*, *a szonettek meg strandra mentek* című korai versét. „[M]egyek a városon át megyek / koszos házakban koszos függönyök / a színek nyaralni mentek színek / a tengernél vannak holnap várhatók” – így kezdődik a Simon szövege; ez pedig egy részlet a *Hazamentél*...-ből: „hát hazajöttél, hát haza, hát, / láthattad szonettek fürdőző csapatát, / mind strandra ment, én csak tudom, / elbabráltam fürdősapkáikon”.

A *Rókák esküvőjének* legtöbb verse a címadó szöveghez hasonlóan néhány sorban megírt szituációkból bontakozik ki, amelyek kioltják egymást. Szét-, még inkább kiíródik a versek tárgya, nyomaik mentén csupán a szövegben felsejlő érzelmek maradnak meg. És ez az, a *Rókák esküvőjét* jellemző nagyfokú érzelmesség, ami visszatetszést kelthet. Főleg akkor, ha a beszélő önmagáról szóló érzéketlen szöveghelyeit kontrasztba állítjuk mások regisztrálásának macsó cinikusságával: „Ezek szerint ha szeretnék maradandó nyomot / hagyni benned, feküdjek le veled, aztán / haljak meg holnap? – ezt nagyjából két óra / beszélgetés után kérdezi meg. [...] / Egy picit elállnak a metszőfogai, erre emlékszel. / A nevére nem” (*Téj*); „Az ötven körüli férfi egyik kezében fehér bot, / a másikkban rózsaszín fogmosópohár. [...] A szája mozgásából arra következtethetsz, hogy énekel. / A füledben épp 1:12-nél tart a *What is Love*” (*Néz*). Emellett minden jól sikerült szöveghelyre jut legalább két szeparált, kontextusukról könnyen leválasztható, kifotózható, erőltetett giccs, melyek nagyban rontják az összképet. Csak néhány kiemelt sor: „Ez nem egy igazgyöngy a számban, / ez egy nyugtató” (*Köz*); „de rossz volt de és ezt most úgy értsd ahogy én / örömmel nem jelentenék neked újra semmit” (*Hiánytalanul*); „Kiborítottam a kukát, és minden darab / szemétre fölírtam, hogy *csillagom*. / Ennyi tellett. / Sodortam cigit hóesésben” (*Így telt*); „Most úgy hallgass, mint aki cigarettával / a szájában aludt el, / így gyújtott fel egy templomot” (*Hallgatási gyakorlatok*). A szentimentális képek halmozása olykor azt az érzetet kelti, mintha a szövegek bizonyos töredékeket egymás mellé tevő, azokat címmel összefogó változatai lennének a *Polaroidok* kötetnek. Szerencsés kivételt képez az *Ezüst* című vers, amely a szeretőre vonatkozó hasonlatok egymásutániságát katasztrófafilmbe illő szituációval töri meg, így ironizálva a *Polaroidok* poétikáján: „Azt sem tudom, ezek kedves dolgok-e. / Arra tartogatom őket, / hogy ha egyszer majd tényleg eljön, itt lesz, / és elkezdi lerombolni a várost, / hatalmas lábaival autókat tipor szét”.

Az alanyiség és a túlzott érzelmesség „vádjárá” már a *Terms & Conditions* című nyitóvers is reflektál: „A használat során amiben vér van, azt / úgy nevezzük, hogy *te*. Ezt a fehér, szöveggel teli / téglalapot pedig úgy, hogy *én*.” A *Rókák esküvőjének* beszélője, vagy

inkább beszélői tehát nem valamiféle autobiografikus Énként igyekeznek önmagukat meghatározni, hanem attól eltávolodva: szövegként. Számomra ettől még bizonyos szöveghelyek nem lesznek kevésbé szentimentálisak, ahogy az önmagáról való beszéd sem lesz kevésbé tolakodó, ugyanakkor az Én ilyen jellegű felfogása újabb jelentésterületeket is meg tud nyitni: „Nyelv vagyok, / visszatértem árulásaim színhelyére. / Egy szempilla tapadt rám” (Szél). A szerző és a beszélő hangsúlyozott megkülönböztetésének tétje első-sorban mégsem a két szféra találkozásával való játék. A *Rókák esküvője* sokkal inkább terápiakötetként olvastatja magát. Az Én szövegben való feloldásának funkciója, hogy univerzálissá, átéltetőbbé tegye azokat az érzelmeket, melyek megmaradnak az önmagát kioltó, anekdotákból építkező szövegek fogalmi jelentéseinek helyén: „A használat során minden szó / egy újabb lehetőség a hallgatásra” (*Terms & Conditions*). Persze elfogadom, hogy sok mással együtt tekinthetünk az irodalom olvasásának velejárójaként a katarzistra, vagy arra, hogy más artikulációjában ismerjük fel saját érzelmeinket, Simon viszont néhol túlzásba esik. Már-már úgy tűnik, mintha „lekenyerezné” az olvasót: „Okos gyerekeknek lenni a legrosszabb”; „Innentől folytasd te, a te sírásod jobb” (*Van*) – ez pedig csak erősíti azokat az olvasási gyakorlatokat, amelyeknek ugyan (más egyéb mellett) a *Polaroidok* sikerét köszönhetette, szépirodalmi értékét azonban kérdésessé tette.

A *Rókák esküvője* Simon Márton eddigi költészetének talán legértékesebb darabja. Az előző két kötetből megismert eljárásokat továbbfejlesztve kedvelt témáit részben sikeresen írta újra. Bár reflektál azokra a kritikákra, melyek eddigi életművével kapcsolatban megfogalmazódtak, a versek mögötti gondolatrendszer lényegesen nem változott, emiatt pedig bizonytalan vagyok a kötet megítélésében. A *Polaroidok* instant értelmezhető, látványos darabjaival szemben a *Rókák esküvője* a beszédmódok egymásra rétegződésének, valamint az anekdotaszerű panelek egymásmellettiségének köszönhetően összetettebb és átgondoltabb szövegegyüttesként hat, a szerencsés megoldások ellenére azonban az Én folytonos önmagáról szóló beszéde és a giccsbe hajló képek tömege megakasztja az egyébként jól felépített versvilágban való elmélyedést.